

Segona edició Entre línies, llegint la desinformació

Projecte de capacitació en desinformació i verificació digital dirigit als professionals de la XBM de la Diputació de Barcelona

En un món globalitzat i amb un gran accés a eines de comunicació, gairebé qualsevol persona pot crear i distribuir informació de forma molt senzilla. Durant els últims anys, el diàleg polític i social al voltant de la desinformació i les notícies falses ha anat en augment. Hi ha l'evidència que aquesta informació enganyosa, o totalment falsa, en un entorn digital hiperconnectat té uns efectes devastadors en el benestar de les persones i els drets humans.

L'alfabetització mediàtica i informativa es [defineix](#) com la **capacitat de trobar, avaluar críticament, aplicar i interactuar amb la informació en diversos canals de mitjans de comunicació**, és un conjunt d'habilitats crucials en el món dens i hiperconnectat actual d'informació. Aquesta competència és clau per garantir un accés *significatiu* a la informació de diferents fonts de mitjans: un accés que apodera les persones, les ajuda a prendre decisions informades i a fer el millor ús de la informació.

Al llarg del temps, les biblioteques públiques sent fidels a la seva essència, com agents de proximitat garants de l'accés a la informació fiable i autèntica han incorporat de forma regular tallers d'alfabetització informacional, i posteriorment, atenent les noves necessitats per abordar la bretxa digital, han ofert tallers d'alfabetització digital. Ara bé, la situació actual fa necessària que es prenguin mesures i per oferir oportunitats d'aprenentatge en alfabetització mediàtica com a part important de la solució.

Des de la Gerència de Serveis de Biblioteques (GSB) volem acompanyar a les biblioteques de la XBM en aquest compromís per lluitar contra la desinformació i fomentar l'esperit crític, afavorint així societats més democràtiques i compromeses. L'aposta per aquesta temàtica va tenir l'any 2023 la primera edició d'aquest projecte, així com el cicle d'entrevistes virtuals "Altres veus: Vèncer la desinformació", organitzat per la Secció de Serveis Bibliotecaris. Així, mateix l'any 2024 es desenvoluparà el cicle "*El que jo sé*" de tallers intergeneracionals sobre la desinformació amb temàtica europea, amb la col·laboració de la Direcció de Relacions Internacionals de la Diputació de Barcelona i la Representació de la Comissió Europea a Barcelona.

El plantejament d'aquest projecte es fonamenta en la capacitació tècnica professionals de la Xarxa de les Biblioteques Municipals (XBM) en el marc d'una comunitat XBM conduïda per un equip d'experts en comunicació i informació. Un cop finalitzada la capacitació tècnica, es testaran maneres efectives per arribar a la ciutadania en general o bé col·lectius específics.

1. Objectius

- Capacitar als professionals de la XBM en la desinformació i verificació digital, i que pugui desplegar accions dreçades a públics diversos de les pròpies biblioteques per tal de reflexionar i adquirir un

major pensament crític envers la desinformació i els efectes devastadors que té actualment aquest fenomen en la societat.

- Disposar de materials divulgatius i atractius per saber combatre la desinformació.
- Fomentar una cultura crítica envers la desinformació al personal de la XBM i que ho pugui transmetre a les persones usuàries de la XBM.
- Promoure la col·laboració entre el personal de les biblioteques per compartir recursos, experiències, dinàmiques i crear xarxa.
- Fomentar el rol de les biblioteques d'accés a la informació fiable i espai segur.
- Sensibilitzar i involucrar la ciutadania en la lluita contra la desinformació.

2. Què oferim?

Aquest projecte de la XBM es desenvoluparà en col·laboració amb Learn to check, un equip que dissenya i ofereix eines sobre la matèria en diversos formats, tant escrits com audiovisuals.

El projecte es constituirà com una comunitat d'aprenentatge formada per un grup de professionals de la Xarxa de Biblioteques Municipals (XBM) i estarà dinamitzada per l'equip de **Learn to check**.

El projecte oferirà als participants:

- **Tres sessions presencials de capacitació de professionals de la biblioteca**, un màxim de 15 professionals, per tal de formar-los per a realitzar sessions de capacitació a públics diversos. **Aquesta capacitació estarà destinada a que cada biblioteca participant dissenyi i realitzi com a mínim una acció abans de finalitzar 2024.**
- **Una sessió de seguiment per compartir experiències**
- **Utilització dels materials elaborats en el marc de la comunitat XBM** de forma col·laborativa
- **Acompanyament en el disseny d'activitats** per part de Learn to check.
- **Publicació final dels tallers en una guia de casos en desinformació.**
- **Un taller intergeneracional de dues sessions en desinformació sobre la temàtica de la Unió Europea a les 15 biblioteques participants en el marc del projecte “El que jo sé”.**

Aquests tallers intergeneracionals inclouen una sessió dirigida a joves i, una altra, on aquests comparteixen coneixements amb la gent gran. Ambdós seran **dinamitzats per Learn to Check**.

“**El que jo sé**” és una iniciativa que s'ofereix de la col·laboració entre la Gerència de Serveis de Biblioteques i la Direcció de Relacions Internacionals de la Diputació de Barcelona i la Representació de la Comissió Europea a Barcelona. La coordinació va a càrrec de la Unitat de Dinamització i Serveis Bibliotecaris (gsb.dinamitzacio@diba.cat).

3. Calendari i pla de treball

Es proposa la participació al projecte a totes les biblioteques de la XBM que estiguin interessades.

Nombre màxim participants: 15 professionals de la XBM

Durada: juny-desembre 2024

Calendari:

- Dijous 2 de maig – Sessió de presentació del projecte oberta a totes les biblioteques XBM.
- Divendres 17 de maig – Termini de presentació de sol·licituds
- Divendres 24 de maig – Notificació biblioteques seleccionades.
- Dimarts, 4 de juny (10h-13.30 h) - 1a sessió de capacitació presencial: La desinformació: què és i com ens afecta (sala B. Edifici Serradell. Recinte Mundet)
- Dijous 13 de juny (10h– 13.30 h) - 2a sessió de capacitació presencial: Els fonaments de la verificació digital (sala B. Edifici Serradell. Recinte Mundet)
- Dijous 20 de juny (10h– 13.30 h) - 3a sessió de capacitació presencial: I des de les biblioteques, què podem fer? Recursos i experiències (sala A. Edifici Serradell. Recinte Mundet)
- Sessió de seguiment (*)
- Juny - desembre - Disseny i execució dels tallers creats per les biblioteques.
- Juny – desembre – Programació del taller intergeneracional en desinformació europea en el marc del cicle “*El que jo sé*”

(*) *Pendent de confirmar data.*

Compromís d'adhesió:

L'adhesió de la biblioteca al projecte requereix un compromís explícit en els següents termes:

- Designar un/a interlocutor/a tècnic/a de l'equip de la biblioteca com a referent del projecte. Les seves tasques, entre altres, seran assistir i participar a totes les sessions de treball del grup i realitzar les activitats proposades.
- Organitzar i executar una activitat creada per la biblioteca dins del calendari previst.
- Participar a totes les sessions proposades.
- Participar activament en l'espai d'intercanvi i comunicació propi del projecte a la comunitat XBM.
- Participar en l'adaptació i actualització de materials de projecte en el marc de la Comunitat XBM (per ex., materials per a escape room; elaboració de models d'activitat).

- Realitzar accions de difusió a nivell local, als mitjans locals i pels canals habituals de la biblioteca (web, blocs, Twitter, etc.).
- Participar en accions d'avaluació del projecte.

Sol·licituds:

Les biblioteques interessades podran presentar la sol·licitud de participació al projecte a la Gerència de Serveis de Biblioteques a través del següent formulari:

- <https://formularis.diba.cat/diba/biblioteques/entrelinies-llegint-la-desinformacio>
- Més informació a bibliolab@diba.cat

Criteris:

La selecció de participants es realitzarà d'entre totes les sol·licituds rebudes tenint en compte els següents criteris:

- Valoració tècnica de la proposta quant al foment de la creativitat, l'experimentació i la innovació.
- Encaix del projecte en el Pla d'acció de la biblioteca.
- Expertesa tècnica, línies de treball i/o projectes en curs a la biblioteca en matèria d'accés a la informació veraç.
- Participació de la biblioteca en projectes cooperatius impulsats per la GSB.
- La distribució i diversitat territorial.
- Es recomana proposta única per municipi en cas de xarxes urbanes (possibilitat d'ampliar a diversos professionals, de biblioteques diferents, segons disponibilitat de places i projecte presentat)

Més informació:

- [Intrabib](#)
- [Portal diba](#)

**Gerència de Serveis de Biblioteques
Barcelona 6 de maig de 2024**